

สำเนาฉบับ

○ คำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราว
ก่อนการพิพากษา

(ต. ๒๐)

คดีหมายเลขดำที่ ส.๘๘/๒๕๖๑
คดีหมายเลขแดงที่ /๒๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๕ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง

เครือข่ายวางแผนและผังเมืองเพื่อสังคม ที่ ๑

ผู้ฟ้องคดี

นางภรณ์ สวัสดิ์รักษ์ ที่ ๒

นางนิศานาถ รัตนนาคินทร์ ที่ ๓

นายสาริต ดำรงผล ที่ ๔

นางสาวรุจิรา โยธาสมุทร ที่ ๕

นางสาวสุปราณี ชาลิมี่ ที่ ๖

นางสาวระวีวรรณ สมิตะมาน ที่ ๗

นายภาณุวัตร ดำรงค์ผล ที่ ๘

นางอรศรี ศิลปี ที่ ๙

นางพิมพ์ศิริ สุวรรณนาคร ที่ ๑๐

มูลนิธิศิลปวัฒนธรรมเพื่อประชาชน ที่ ๑๑

นายพัฒนัทริก โรจนุตมะ มีสายญาติ ที่ ๑๒

คณะรัฐมนตรี ที่ ๑

คณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ ๒

กระทรวงมหาดไทย ที่ ๓

กรุงเทพมหานคร ที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดี

/เรื่อง...

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๘/๒๕๕๘ แต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่รับทราบแนวคิดและการออกแบบเบื้องต้นโครงการพัฒนา रिमฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตามที่ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ร่วมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทำการศึกษาออกแบบ แนวความคิดเบื้องต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่สองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่ สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าถึงสะพานพระราม ๗ ทั้งสองฝั่ง รวมระยะทางประมาณ ๑๔ กิโลเมตร ให้เป็นทางสัญจรโดยใช้จักรยาน การชมทัศนียภาพ การพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ การกีฬา และการท่องเที่ยว และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อศึกษาความเหมาะสม และ จัดทำรายละเอียดของการออกแบบและการก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการตามกฎหมายและ ระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๔ คณะ คือ ด้านการบริหารโครงการ ด้านการออกแบบและภูมิสถาปัตยกรรม ด้านกฎหมาย และด้านประชาสัมพันธ์ ในขณะที่เดียวกันผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มีคำสั่งที่ ๓๔๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีนายกสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นกรรมการด้วย ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการกำกับโครงการพัฒนา रिมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ผู้แทนของสมาคมสถาปนิกสยามฯ ให้ความเห็นเบื้องต้นว่า โครงการนี้มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน วัด โบราณสถาน สังคม สิ่งแวดล้อม ระบบป้องกันน้ำท่วม ซึ่งตามรูปแบบและแนวคิดที่สำนักโยธาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ นำเสนอนั้น ปรากฏว่า โครงการจะยื่นเข้าไปในแม่น้ำทำให้แม่น้ำเจ้าพระยาแคบลงมาก อันจะมีผลต่อการระบาย น้ำในระบบป้องกันน้ำท่วมและอื่น ๆ จึงควรให้มีการศึกษาอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน มีการวาง ฝั่งแม่บทโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานของรัฐ และ ผู้ชำนาญการในด้านที่เกี่ยวข้อง โดยควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการทางด้านผังเมือง และ ภูมิสถาปัตยกรรม เป็นกรรมการเพิ่มเติม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าว กลับมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๕/๐๙๐๐๔ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงเลขาธิการ

/คณะรัฐมนตรี...

คณะรัฐมนตรีให้นำเรื่องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบสาระสำคัญของโครงการและอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณเบื้องต้นจำนวน ๑๔,๐๐๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท และกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการ โดยจะลงนามในสัญญาจ้างภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ใช้เวลาก่อสร้างรวม ๑๘ เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๙ จนถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาคมเรือไทย ผู้ประกอบการท่าเรือเอกชน อยู่เรือเอกชน กรมเจ้าท่า และสำนักการโยธาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เพื่อหารือกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการ พิพาท ระเบียบที่ ๑ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ดังนี้ (๑) เหตุใดโครงการนี้ที่มีขนาดใหญ่และมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง จึงไม่เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียก่อนที่จะเริ่มโครงการ (๒) การที่จะใช้บริเวณคุ้งน้ำ (ส่วนที่แม่น้ำกว้าง) เป็นลานกิจกรรมซึ่งจะต้องจัดทำต่อม่อรองรับเป็นจำนวนมาก จะมีผลเป็นการกีดขวางทางน้ำและจะเป็นเหตุให้กระแสน้ำเปลี่ยนทิศทางหรือไม่ (๓) ขยะมูลฝอย เช่น ผักตบชวา เศษวัสดุที่ถูกทิ้งลงแม่น้ำจะไปติดค้างอยู่ใต้ถนนทางเดินเนื่องจากต่อม่อจำนวนมากจะเป็นสิ่งกีดขวางทางน้ำ (๔) ฤดูน้ำหลากจะทำให้น้ำตื้นเหนือกึ่งขึ้น เป็นเหตุให้น้ำท่วมและอันตรายทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา หากเกิดปัญหาดังกล่าว จะแก้ไขปัญหายังไง หน่วยงานใดจะรับผิดชอบ (๕) ถนนทางเดินที่สร้างขึ้นจะทำให้ทิศทางการไหลของกระแสน้ำเปลี่ยนทิศทาง น้ำจะไหลแรงขึ้น การขนส่งสินค้าทางน้ำโดยเรือลากจูง อาจไม่มีความปลอดภัย (๖) การกลับเรือที่มีขนาดความยาว ๘๐ – ๙๐ เมตร กว้าง ๑๕ เมตร บนผิวการจราจรทางน้ำที่เหลือน้อยจะสามารถทำได้หรือไม่ เป็นต้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับประชุมปรึกษาและมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบการดำเนินงานโครงการดังกล่าวตามกรอบระยะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เสนอ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ศึกษาความเหมาะสมและจัดทำรายละเอียดการออกแบบก่อสร้างเพื่อกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณในการดำเนินการ โดยจัดทำเป็นแผนการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และให้คำนึงว่าโครงการดังกล่าวเป็นการจัดทำเพื่อใช้เป็นทางสัญจรรองรับการเดินทางด้วยจักรยาน (Bike Lane) เท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องออกแบบเพื่อรองรับการสัญจรของรถประเภทอื่น ฯลฯ แล้วให้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ เห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กระทรวงกลาโหม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันบูรณาการโครงการดังกล่าวเพื่อให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรม ได้แก่ สมาคมสถาปนิกสยาม

/ในพระบรม...

ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมสถาปนิกผังเมืองไทย สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย สมาคมมัณฑนากรแห่งประเทศไทย และสมาคมบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย รวม ๕ องค์กร ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงรองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอให้ทบทวนโครงการดังกล่าวโดยระบุว่า ทั้งห้าองค์กรเห็นพ้องร่วมกันว่า ไม่คัดค้านการดำเนินโครงการซึ่งมีแนวคิดในการสร้างพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะให้กับประชาชน หากแต่กระบวนการในการดำเนินการอาจก่อให้เกิดผลกระทบและปัญหาในระยะยาวได้ จึงควรมีการศึกษารายละเอียดอย่างครบถ้วน ทั้งทางด้านผลกระทบต่อชุมชน วิถีชีวิตของประชาชน โบราณสถาน การป้องกันน้ำท่วม ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการดูแลรักษาหลังจากโครงการแล้วเสร็จ รวมทั้งควรมีมีส่วนร่วมของชุมชนและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง แต่เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้เผยแพร่ข้อมูลโครงการดังกล่าวและได้รับงบประมาณ ๑๔,๐๐๐ ล้านบาท สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงเข้าหารือกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เสนอให้ปรับข้อกำหนดการจ้าง (Term of Reference หรือ TOR) แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กลับมีประกาศกรุงเทพมหานคร เลขที่ สอบ.๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เชิญชวนผู้สนใจที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดแสดงความจำนงและยื่นเอกสารแสดงคุณสมบัติเบื้องต้น สำหรับงานจ้างที่ปรึกษาสำรวจ ออกแบบและจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ปรากฏว่า มีผู้ยื่นเพียงรายเดียว ทำให้ต้องยกเลิกการดำเนินการจ้างโดยวิธีการคัดเลือก และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้จ้างที่ปรึกษาโดยวิธีตกลงว่าจ้างมหาวิทยาลัยของรัฐ คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษาจัดทำแผนแม่บทของโครงการฯ ในการออกแบบและศึกษาผลกระทบ สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ และเครือข่ายฯ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ ถึงนายกรัฐมนตรี ขอให้ทบทวนโครงการพิพาท โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญว่า ตามกฎหมายถือว่าแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะดำเนินโครงการดังกล่าวจึงอาจขัดต่อกฎหมาย และโครงการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่ออัตราการไหลของน้ำ ทิศทางการไหล การตกตะกอน ความฟุ้งของตะกอน ระดับน้ำ รวมทั้งการระบายน้ำในฤดูน้ำหลาก และโดยที่มีการสร้างคันกันน้ำที่มีความสูงถึง ๓.๕ เมตร ไว้แล้ว การที่จะสร้างทางเลียบบแม่น้ำ

/เจ้าพระยา...

เจ้าพระยา ไม่ว่าจะมีความกว้างและสูงเท่าใด จะยังเป็นการทำลายภูมิทัศน์ของแม่น้ำเจ้าพระยามากยิ่งขึ้น และเป็นการลดทอนคุณค่าที่แท้จริงของแม่น้ำทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่คนไทยมีปฏิสัมพันธ์กับแม่น้ำ จึงไม่สมควรที่จะนำรูปแบบการพัฒนาของประเทศอื่นมาใช้กับแม่น้ำเจ้าพระยา การออกแบบโครงการควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และเปิดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ต่อมา ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นการประชาสัมพันธ์แนะนำโครงการ พร้อมรายงานความก้าวหน้าและลงพื้นที่ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม IEE และ EIA ในขณะเดียวกันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็ได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การขอแก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ การจัดทำร่างหลักเกณฑ์วิธีการจ่ายเงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการฯ การจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ให้แก่ประชาชนที่ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยรุกล้ำแม่น้ำที่ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม และการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าของโครงการให้ประชาชนและกลุ่มผู้คัดค้านโครงการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นซึ่งปรากฏว่ามีกลุ่มผู้คัดค้าน คือ กลุ่มรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา เครือข่ายต่อต้านการก่อสร้างทางเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา ได้มีแถลงการณ์ขอให้ยุติโครงการดังกล่าว โดยเห็นว่า ในการเสวนาทุกครั้งนั้น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ปรึกษาโครงการฯ ไม่มีความพร้อมในการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดและรูปแบบโครงการฯ ขาดความรู้ความเข้าใจในการตอบคำถามชุมชนและประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการฯ ให้คลายความกังวลได้ มีแต่การชี้นำข้อดีของโครงการฯ โดยไม่กล่าวถึงผลเสีย ไม่รับฟังความคิดเห็นของชุมชนและนักวิชาการที่ได้ทำทั่วทั้ง ซึ่งโครงการนี้จะสร้างผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา และอุทกศาสตร์ของแม่น้ำเจ้าพระยา หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการฯ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยเป็นการนำเสนอร่างแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา รวม ๑๒ แผนงาน ๒๓๘ โครงการ คือ ๑. การจัดทำทางเดินริมแม่น้ำ ๒. การปรับปรุงภูมิทัศน์เขื่อน ๓. พัฒนาท่าเรือ ๔. ศาลาทำน้ำ ๕. พื้นที่สาธารณะ ๖. เส้นทางเดินเท้า ๗. พื้นที่แนวคลองประวัติศาสตร์

/๘. พัฒนา...

๘. พัฒนาพื้นที่ชุมชน ๙. พัฒนาพื้นที่ศาสนสถาน ๑๐. พัฒนาพื้นที่นันทนาการและสวน
 ๑๑. จุดหมายตาริมแม่น้ำเจ้าพระยา และ ๑๒. สะพานคนเดิน รวมทั้งรายงานความก้าวหน้า
 ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ปรากฏว่า ยังมีกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย
 ได้แก่ เครือข่ายสมัชชาแม่น้ำได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงนายกรัฐมนตรี
 ขอให้หยุดโครงการสำรวจออกแบบและจัดทำแผนแม่บท เพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
 โดยให้เหตุผลว่า เป็นโครงการที่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ เครือข่ายสมัชชา
 แม่น้ำได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ขอให้ปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดการศึกษาและ
 กระบวนการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนก่อน แต่กลับไม่ได้รับหนังสือชี้แจง
 จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ยังคงดำเนินโครงการต่อไปโดยการขาด
 การเปิดเผยข้อมูลของโครงการเพื่อให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม ทั้ง ๆ ที่เป็นโครงการที่จะก่อให้เกิด
 ผลกระทบต่อชุมชน สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 ได้ส่งหนังสือดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณา และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ส่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔
 ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหนังสือที่
 กท ๐๙๐๕/๕๑๘๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงว่า การก่อสร้างทางเดิน
 และทางจักรยานตลอดแนวริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม นั้น
 ได้ว่าจ้างที่ปรึกษาในการสำรวจและออกแบบจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
 มีการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ๓ ครั้ง และนำความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ
 ไปจัดทำแผนแม่บทและรูปแบบโครงการที่มีความเหมาะสม แต่เมื่อเครือข่ายสมัชชาแม่น้ำ
 มีหนังสือขอรับเอกสารผลการศึกษาแผนแม่บทโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ปฏิเสธว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างที่ปรึกษา และเป็นลิขสิทธิ์
 ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย และเครือข่ายสมัชชาแม่น้ำ
 ยังได้ยื่นข้อเสนอต่อประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมเพื่อพิจารณา
 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่ง
 แม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งมีหนังสือลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
 ขอให้ตรวจสอบการใช้งบประมาณแผ่นดินของโครงการสำรวจออกแบบและจัดทำแผนแม่บท
 เพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ด้วย และมีหนังสือลงวันที่ ๒๒
 ธันวาคม ๒๕๕๙ ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ

/และสิ่งแวดล้อม...

และสิ่งแวดลอม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพิพาท เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมได้นำรูปแบบเบื้องต้นโครงการฯ เสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า และที่ประชุมมีความเห็นว่ารายละเอียดโครงการฯ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เสนอ มีลักษณะเป็นผังแม่บทด้านกายภาพ การพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาต้องมีความชัดเจนก่อนการก่อสร้าง โดยหลักการจำเป็นต้องศึกษาสำรวจ และวิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมทุกประเด็น แล้วจึงกำหนดแนวคิดในการพัฒนาพื้นที่แต่ละบริเวณให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทพื้นที่นั้นๆ วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอม ผลกระทบต่อคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม ผลดีที่จะเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างสูงสุด และเกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดลอม และการออกแบบและจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จึงขอให้พิจารณาวิธีการดำเนินโครงการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องรื้อล้าไปในแม่น้ำเจ้าพระยาและทำลายระบบนิเวศ ซึ่งเป็นมรดกของชาติ ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้นำเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอมโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ช่วงสะพานพระราม ๗ ถึงสะพานพระปิ่นเกล้า ให้กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมเพื่อพิจารณา และเนื่องด้วยโครงการดังกล่าวไม่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอมตามที่กฎหมายกำหนด แต่เนื่องจากยังไม่เคยมีการพัฒนาโครงการในลักษณะดังกล่าวมาก่อน หากทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดลอมและมีการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดลอมก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการฯ ซึ่งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอม ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางบกและทางอากาศ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอมโครงการพิพาทแล้วมีความเห็นโดยสรุปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ควรเพิ่มเติมและปรับปรุงรายละเอียดการศึกษา และมาตรการป้องกัน แก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดลอม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดลอม ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดลอมโครงการดังกล่าวด้วย หลังจากนั้น สมัชชาแม่น้ำและเครือข่ายได้ร่วมกันออกแถลงการณ์ เรื่อง สิทธิพลเมืองเพื่อปกป้องแม่น้ำเจ้าพระยา ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ มีความว่า ได้พบความผิดปกติของโครงการที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อแม่น้ำเจ้าพระยา อันเป็นสาธารณสมบัติสำคัญของชาติ เพื่อป้องกันความเสียหายดังกล่าวและเพื่อให้รัฐ

/ได้สร้าง...

ได้สร้างบรรทัดฐานที่ดีต่อการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาล ทางเครือข่ายจึงขอใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักการโยธาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงมีหนังสือที่ กท ๐๙๐๕/อ.๕๖๐ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงนายยศพล บุญสม ผู้ประสานงานสมัชชาแม่น้ำ ชี้แจงว่า การดำเนินโครงการพิพาทมีกระบวนการดำเนินโครงการครบถ้วน เป็นไปตามหลักวิชาการ และศึกษาข้อมูลทุกด้านครอบคลุมทุกประเด็นแล้ว เครือข่ายสมัชชาแม่น้ำจึงมีหนังสือลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ และวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงนายกสภาสถาปนิก และนายกสภาวิศวกร ตามลำดับ ขอให้ตรวจสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยขอนแก่น และขอให้ตรวจสอบการดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมายหรือไม่ นอกจากเครือข่ายสมัชชาแม่น้ำแล้ว ยังมีอีกหลายภาคส่วนที่มีความเห็นว่า รายงานการศึกษาโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาควรมีการศึกษารายละเอียดและวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละประเด็นให้ครบถ้วนก่อนที่จะดำเนินการออกแบบ และควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นประกอบ เช่น คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนารุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างทางเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยาว่า เป็นโครงการที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนท้องถิ่นหลายด้าน การดำเนินโครงการสมควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนมีส่วนร่วม แต่ปรากฏว่าที่ผ่านมาโครงการฯ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์แม่น้ำ จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ว่า ควรพิจารณาทบทวนโครงการพิพาทโดยดำเนินการจัดทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) ซึ่งในการศึกษาควรคำนึงถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การประเมินศักยภาพและข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ และการให้มีทางเลือกในการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบประกอบการตัดสินใจได้ ควรให้ประชาชน ชุมชนริมน้ำ ภาควิชาการ ผู้มีส่วนได้เสียที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ

/แม่น้ำ...

แม่น้ำเจ้าพระยามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี เมื่อได้ทางเลือกการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็นความเห็นร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงนำไปสู่การกำหนดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาต่อมา เครือข่ายสมัชชาแม่น้ำมีหนังสือลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงนายกรัฐมนตรี หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ขอให้ยกเลิกโครงการพิพาท โดยให้เหตุผลว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ และที่ปรึกษาฯ ดำเนินโครงการสำรวจโดยขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และไม่เปิดเผยผลการศึกษาต่อสาธารณะ จนก่อให้เกิดข้อกังวลต่อผลกระทบจากการดำเนินโครงการพิพาทต่อไป ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า การดำเนินโครงการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ ประการที่หนึ่ง การดำเนินโครงการไม่เป็นไปรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น ดังนี้ (๑) ไม่ได้เผยแพร่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และไม่มีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อนการอนุมัติโครงการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๙ ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีการพิจารณาโครงการแล้วจึงนำมารับฟังความเห็น และในการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวก็ไม่ได้ประกาศให้ทราบโดยทั่วไปเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมให้ความเห็นอย่างแท้จริง ไม่ประกาศให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาสถานที่ ตลอดจนรายละเอียดโครงการที่เพียงพอแก่การเข้าใจและแสดงความคิดเห็นได้ ก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไม่ได้แสดงเหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่ที่จะดำเนินโครงการฯ พื้นที่ใกล้เคียง และประชาชนทั่วไป รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แม้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจะขอข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพิพาทจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ไม่ได้รับข้อมูล และเมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ก็ไม่มีการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน (๒) ไม่มีการศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือจัดทำ

/รายงาน...

รายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) และ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental and Health Impact Assessment : EHIA) อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้การดำเนินโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนการดำเนินโครงการ และตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และ แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ รวมทั้งประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและ ขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ ได้กำหนดโครงการ ที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้ ซึ่งโครงการพิพาทมีแผนแม่บท การพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีการจัดทำทางเดินเลียบบริเวณแม่น้ำ พัฒนาท่าเรือ ศาลาท่าน้ำ พื้นที่แนวคูคลองประวัติศาสตร์ พัฒนาพื้นที่ศาสนสถาน จุดหมายตาริมแม่น้ำ เจ้าพระยา สะพานคนเดิน มีลักษณะก่อสร้างโครงสร้างแข็งยื่นลงไปใต้มแม่น้ำในลักษณะเป็น ทางให้คนเดินและเป็นทางสัญจรของรถจักรยาน และยังมีการปรับปรุงเขื่อนริมแม่น้ำ เจ้าพระยาตลอดทั้งแนว โดยในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวต้องทำการถมดิน ขุดเจาะพื้นที่ใต้มแม่น้ำ ดังนั้น โครงการพิพาทจึงเข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ หาได้ ดำเนินการให้เป็นตามกฎหมายดังกล่าวไม่ จึงถือว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ใช้อำนาจของตนในการกำกับดูแล จึงเป็น การละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (๓) เป็นการดำเนินโครงการที่ ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากแม่น้ำเจ้าพระยา ถือว่าเป็นที่ดินตามมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ การก่อสร้างโครงการพิพาทจะทำให้ที่ดินมีสภาพเปลี่ยนแปลงไป

/ทำให้...

ทำให้เป็นอุปสรรคในการใช้ประโยชน์ของประชาชนในการเข้าสู่พื้นที่ริมแม่น้ำ อีกทั้งยังทำให้แม่น้ำแคบลง การดำเนินการดังกล่าวต้องขออนุญาตเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน แต่ไม่ปรากฏว่ามี การขออนุญาตเปลี่ยนแปลงพื้นที่ แม้ที่ดินที่จะจัดทำโครงการพิพาทจะอยู่ในการดูแลรักษาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็ตาม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่สามารถพิจารณาอนุญาตเองได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๓ (๑) เนื่องจากเป็นคู่กรณีเอง (๔) เป็นการดำเนินการที่ขัดต่อกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครในการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมแม่น้ำและการล่องลำลำนน้ำ เนื่องจากตามกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๓๘ และข้อ ๔๐ กล่าวคือ โครงการพิพาทไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าต่อประชาชนทั้งประเทศ แต่กลับเป็นการรบกวนกระบวนการทางธรรมชาติทำลายระบบนิเวศของแม่น้ำ ทำลายวิถีชีวิตของชุมชนริมแม่น้ำ มีการไล่อพยพชุมชน บ้านเรือนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ ซึ่งไม่ใช่การสร้างสมดุลของที่อยู่อาศัย ไม่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ ทั้งยังสร้างอันตรายให้กับการเดินทางและขนส่งทางน้ำ เนื่องจากทำให้แม่น้ำเจ้าพระยาแคบลง นอกจากนี้ ตามกฎกระทรวงดังกล่าวยังกำหนดให้พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่งเป็นประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณริมถนนและริมแม่น้ำลำคลอง (ล.๓) กำหนดให้ใช้ประโยชน์ได้ กล่าวคือ ที่ดินซึ่งตั้งอยู่ริมแหล่งน้ำสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า ๑๐ เมตร ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า ๓ เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างตั้งแต่ ๑๐ เมตรขึ้นไป ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า ๖ เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน รั้วหรือกำแพง และการใช้ประโยชน์ที่ดินล่องลำน้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ หรือใต้น้ำของแหล่งน้ำสาธารณะ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน สะพาน ท่อ สายเคเบิล คานเรือ และโรงสูบน้ำ สำหรับการ ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์อื่นให้กระทำได้เฉพาะเพื่อประโยชน์สาธารณะ และต้องไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ในแหล่งน้ำสาธารณะร่วมกันของประชาชน แต่ปรากฏว่า การดำเนินโครงการดังกล่าวหาได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ โดยจะมีการก่อสร้างสิ่งล่องลำน้ำสาธารณะ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะอ้างว่า การก่อสร้างโครงการพิพาทเป็นประโยชน์สาธารณะก็ตาม แต่เมื่อการดำเนิน

/โครงการ...

โครงการพิพาทนั้นไม่ใช่การคมนาคมขนส่งและการขนส่งทางน้ำ และยังกระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน ชุมชน รวมทั้งผู้ประกอบการและผู้ที่ใช้บริการขนส่งทางน้ำ (๕) การดำเนินการโครงการพิพาทไม่ได้ขออนุญาตก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำตามมาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ จากกรมเจ้าท่า จึงเป็นการกระทำโดยปราศจากอำนาจและไม่ถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดสำหรับการกระทำนั้น (๖) ที่ปรึกษาโครงการดำเนินการออกแบบ สำรวจ ศึกษา และจัดทำแผนแม่บทเป็นผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต และไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมาย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๗ (๗) การดำเนินโครงการพิพาทส่งผลกระทบต่อโบราณสถานที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๐ โดยการก่อสร้างโครงการดังกล่าวจะต้องผ่านและ/หรือทับกับโบราณสถานต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณตั้งแต่สะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ซึ่งการดำเนินโครงการพิพาทจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมศิลปากร แต่ในการดำเนินโครงการนี้ไม่ได้มีการขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายแต่อย่างใด ประการที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ กล่าวคือ หลังจากที่ได้ทราบว่ามีภารกิจเริ่มโครงการฯ แล้ว กลุ่มของผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ดำเนินการร้องเรียนและขอข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้ยุติการดำเนินโครงการพิพาท แต่ไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการเพื่อยุติการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ได้ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการคุ้มครองแม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นสาธารณสมบัติของชาติ ทั้ง ๆ ที่มีหน้าที่ดังกล่าวแต่กลับริเริ่มโครงการพิพาทที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเสียเอง ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๔ จะต้องดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะดำเนินโครงการฯ แต่กลับปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ริเริ่มดำเนินการโครงการฯ ด้วยการว่าจ้างให้มีการจัดทำแผนผังและออกแบบโครงการฯ แล้ว กรณีย่อมต้องถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองริเริ่มดำเนินโครงการฯ แล้วโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประการที่สาม การดำเนินโครงการพิพาทก่อให้เกิดหรืออาจจะก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองและชุมชน

/ริมฝั่งแม่น้ำ...

ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา กล่าวคือ เป็นการกระทบต่อสิทธิชุมชนของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ในการมีส่วนร่วมกับรัฐเพื่อบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากแม่น้ำเจ้าพระยา ตามมาตรา ๔๓ และ มาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เนื่องจากไม่เปิดโอกาส ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการพิพาท และยังกระทบต่อสิทธิ ในการดำรงชีพอย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดีที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เนื่องจากโครงการพิพาทจะส่งผล กระทบต่อระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างรุนแรง ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองและประชาชน ทั่วไปไม่อาจใช้ประโยชน์จากแม่น้ำเจ้าพระยาในบริเวณดังกล่าวได้ตามปกติ โครงการพิพาทมีผลกระทบ ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจะเป็นการรบกวนลำน้ำและชายตลิ่ง ทำให้แม่น้ำ แคนลง ขัดขวางการระบายน้ำ ทำให้ระบบนิเวศของแม่น้ำเจ้าพระยาสูญเสียบไป น้ำในแม่น้ำเน่าเสีย มากขึ้น เนื่องจากแสงสว่างส่องไม่ถึง สัตว์น้ำในแม่น้ำจะมีจำนวนลดลง และมีผลกระทบต่อ การสัญจร ทางเรือ ส่วนผลกระทบทางด้านการท่องเที่ยว จะเป็นการบดบังภูมิทัศน์ และความเป็นเอกลักษณ์ และ อัตลักษณ์แห่งกรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงของประเทศ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ในฐานะชุมชน องค์กร ประชาชน ผู้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่แม่น้ำเจ้าพระยาร่วมกัน และผู้มีวัตถุประสงค์ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงใช้สิทธิในการฟ้องคดีนี้เพื่อปกป้องคุ้มครอง แม่น้ำเจ้าพระยา โดยนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

(๑) เพิกถอนโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ยกเลิกการดำเนินโครงการดังกล่าวทั้งหมด

(๒) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการแจ้งข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเหมาะสมและจริงจัง จัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนที่จะดำเนินการและระหว่างดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการ ดูแล ปกป้อง รักษาแม่น้ำเจ้าพระยา

(๓) ในกรณีที่โครงการได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างทั้งหมดที่ได้ก่อสร้างไปแล้ว และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศและสภาพพื้นที่ แม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้กลับคืนสู่สภาพเดิมด้วยการจัดตั้ง กองทุนเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยกระบวนการ

/มีส่วนร่วม...

มีส่วนร่วมของประชาชนและผู้ฟ้องคดีทั้งสองในวงเงินงบประมาณ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้ตัวแทนของผู้ฟ้องคดีทั้งสองและตัวแทนของภาคประชาชนเป็นกรรมการในการบริหารกองทุนรวมกันกับผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดรายละเอียดวิธีการบริหารจัดการกองทุนจะต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๔) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการออกกฎหมาย หรือกฎ หรือระเบียบ หรือดำเนินการคุ้มครอง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ที่ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามคำขอท้ายฟ้องข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ก่อนการพิพากษา โดยให้ระงับการดำเนินโครงการพิพาทไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา หรือคำสั่ง ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ยกคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง

ในระหว่างผู้ฟ้องคดีทั้งสองทำคำคัดค้านคำให้การ ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ที่ถูกคือ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒) ขอให้ศาลมีคำสั่ง กำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา อ้างว่า โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นการก่อสร้างในลักษณะเป็นโครงสร้างแข็ง มีการฝังตอม่อในแม่น้ำเจ้าพระยา ก่อสร้างถนน และทางเลียบบวกวาง ๑๐ เมตร รวม ๒ ฝั่ง ๒๐ เมตร รุกล้ำลำน้ำ ปัจจุบันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้อนุมัติ โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเสนอขอความเห็นชอบวิธีการจัดซื้อจัดจ้างก่อสร้าง โครงการต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เริ่มตั้งแต่สะพานพระนั่งเกล้าเลียบบวกวางแม่น้ำเจ้าพระยา ถึงสะพาน พระราม ๓ รวม ๒ ฝั่งระยะทาง ๕๐ กิโลเมตร แบ่งเป็น ๔ สัญญา เฉลี่ยสัญญาละ ๓.๕ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาสร้าง ๕๔๐ วัน ได้แก่ ช่วงที่ ๑ จากสะพานพระราม ๗ ถึงกรมชลประทาน ระยะทาง ๒.๙๙ กิโลเมตร ใช้งบประมาณ ๑,๗๗๐ ล้านบาท ช่วงที่ ๒ จากกรมชลประทาน ถึงคลองรอบกรุง ระยะทาง ๓.๒๖ กิโลเมตร ใช้งบประมาณ ๒,๔๗๐ ล้านบาท ช่วงที่ ๓ จากสะพานพระราม ๗ ถึงคลองบางพลัด ระยะทาง ๓.๒ กิโลเมตร ใช้งบประมาณ ๒,๐๖๑ ล้านบาท และช่วงที่ ๔ จากคลองบางพลัด ถึงคลองบางยี่ขัน ระยะทาง ๒.๙๘ กิโลเมตร ใช้งบประมาณ ๒,๐๖๑ ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ถ้าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ความเห็นชอบ วิธีการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะดำเนินการประกวดราคาเพื่อหาตัวผู้รับจ้างต่อไป นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำจากกรมเจ้าท่าแล้วเมื่อวันที่ ๑๙

/ตุลาคม ๒๕๖๑...

ตุลาคม ๒๕๖๑ หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ความเห็นชอบวิธีการจัดซื้อจัดจ้างจนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินการประกวดราคาโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแล้วเสร็จจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนและแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดปัญหาการจราจรทางน้ำส่งผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสองและประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำเจ้าพระยา และรัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการรื้อถอนและปรับสภาพพื้นที่ให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวโดยให้ระงับการดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและการประกวดราคาโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด หากศาลมีคำสั่งตามคำขอในขณะที่ยังไม่มี การประกวดราคาหรือการก่อสร้างใดๆ จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย และขอให้ศาลตรวจสอบพื้นที่ที่จะมีการก่อสร้างและได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการเพื่อประกอบการพิจารณาดังกล่าว

ศาลไต่สวนคู่กรณีทั้งสองฝ่าย เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ โดยผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และในฐานะผู้แทนของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสอง ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ นางสาวส.รัตนมณี พลกล้า ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสอง นายยศพล บุญสม นางสาวอังคณา พุ่มพวง และนายวินัส แก้วประดับ พยานฝ่ายผู้ฟ้องคดีทั้งสิบสอง ให้ถ้อยคำต่อศาล สรุปได้ว่า การดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาและประชาชนผู้ใช้แม่น้ำเจ้าพระยาในการเดินทางสัญจรไปมาเป็นจำนวนมาก แต่ในการจัดทำโครงการดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กลับมิได้มีการชี้แจงหรือให้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ เนื่องจากในการประชุมชี้แจงแต่ละครั้ง ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบล่วงหน้าก่อน ๑๕ วัน ตามกฎหมาย และในการจัดทำความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละครั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอย่างครบถ้วนกับประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ มีการปกปิดข้อมูลที่ประชาชนจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินโครงการ (TOR) ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ในการจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการจัดทำโครงการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มิได้จัดทำประชาพิจารณ์ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ แต่ได้กระทำในภายหลังจากที่มีการอนุมัติโครงการแล้ว และในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็มีได้มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่ถูกต้องครบถ้วนเช่นเดียวกัน อันเป็นการดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ที่ไม่ถูกต้อง

/ตามที่...

ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการขนาดใหญ่ซึ่งงบประมาณจำนวนมาก แต่เป็นโครงการที่สร้างผลกระทบกับประชาชนจำนวนมาก ไม่คุ้มค่ากับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากประชาชนยังมีทางเลือกในการเดินทางโดยสามารถใช้เส้นทางผ่านชุมชนต่างๆ ที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้อยู่แล้ว และการที่มีการสร้างทางเลียบแม่น้ำลงไปใต้มแม่น้ำเจ้าพระยาจะทำให้ประชาชนที่ประกอบธุรกิจในชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้รับความเสียหายอย่างมาก เนื่องจากประชาชนจะลงไปใช้เส้นทางดังกล่าวในการเดินทางแทนการเดินทางสัญจรผ่านชุมชนต่างๆ ดังที่เคยปฏิบัติมา และยังส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเรือโดยสารอีกด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่จะได้รับการดำเนินการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยากับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่าการตัดสินใจดำเนินโครงการเป็นการตัดสินใจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งมีบ้านอาศัยอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาและมีเรือโดยสารจอดอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา หากมีการจัดทำโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้ฟ้องคดีที่ ๔ จะไม่สามารถจอดเรือบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้อีกต่อไป หากมีถนนบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาจะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยและกระทบต่อความเป็นส่วนตัวในการอยู่อาศัย และโครงการจะก่อให้เกิดการสะสมขยะบริเวณใต้ถนนสร้างความสกปรกให้เกิดขึ้นกับผู้อาศัยบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา และขณะทำการก่อสร้างถนนทางเลียบแม่น้ำเจ้าพระยาจะมีผลกระทบต่อโครงสร้างอาคารของประชาชนและศาสนสถานให้ได้รับความเสียหาย หากเกิดอัคคีภัยเกรงว่าเรือดับเพลิงจะไม่สามารถเข้าระงับเพลิงได้เนื่องจากมีถนนเลียบแม่น้ำกั้นอยู่ และในกรณีนี้กรมเจ้าท่าได้ออกใบอนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก่อสร้างทางเลียบแม่น้ำเจ้าพระยาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของที่ดินที่ติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา และไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดินให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายที่ดินและเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการต้องผูกพันที่จะต้องทำให้ตลอดทั้งโครงการมิใช่เลือกที่จะทำหรือไม่ทำก็ได้ ส่วนที่ดินบริเวณริมถนนเจ้าพระยา มีถนนที่อยู่ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสามารถพัฒนาร่วมกับชุมชนให้เป็นทางสัญจรไปมาได้ ไม่จำเป็นต้องสร้างทางลงไปใต้มแม่น้ำเจ้าพระยา มีการจัดประชุมกับชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาโดยมีการเสนอ

/แผนในการ...

แผนในการพัฒนาชุมชนและเสนอสำนักผังเมืองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แล้ว การดำเนินโครงการดังกล่าวไม่ได้ทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์เนื่องจากจุดเชื่อมต่อของถนนทางเลียบบำแม่น้ำเจ้าพระยาจะอยู่บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำประชาชนสามารถเดินทางข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาได้อยู่แล้ว และผู้ซึ่งมีที่อยู่อาศัยบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาไม่เคยได้รับการแจ้งข้อมูลหรือสอบถามความคิดเห็นจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เลย นอกจากนี้ การจัดทำโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมากและมีผลกระทบไม่ใช่เฉพาะประชาชนในกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งหมด เพื่อให้มีความรอบคอบควรมีการชะลอโครงการออกไปก่อนเพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนให้ครบถ้วน แม้ตาม TOR จะให้โอกาสประชาชนได้มีทางเลือก แต่ในการจัดทำโครงการมิได้มีการให้ทางเลือกอื่นแก่ประชาชนเลย นอกจากโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้ประชาชนไม่ได้มีโอกาสเสนอทางเลือกและพิจารณาทั้งข้อดีข้อเสียของโครงการอย่างเพียงพอ โครงสร้างของทางเลียบบำแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการขนาดใหญ่กว้างประมาณ ๑๐.๐๐ เมตร มีการปักเสาคอนกรีตลงไปใต้มแม่น้ำคู่ขนาดกันจำนวน ๒ เสา ตลอดแนว ซึ่งจะกระทบต่อการไหลเวียนของน้ำ หากเกิดภาวะน้ำหลากหรืออุทกภัย ทางเลียบบำแม่น้ำเจ้าพระยาอาจจะกีดขวางทางน้ำทำให้เกิดอุทกภัยใหญ่ได้ และจะกระทบต่อการท่องเที่ยวด้วย ทั้งการพัฒนาไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ลิดรอนสิทธิการเข้าถึงริมแม่น้ำของชุมชนเพื่อคนส่วนใหญ่ ทั้งๆ ที่มีคนจำนวนมากคัดค้าน มีคนลงชื่อคัดค้าน ๓๐,๔๕๘ คน รายชื่อใน change.org และเป็นกรณีไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำ และโครงการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้ศึกษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการขัดต่อหลักการทางวิศวกรรม ไม่มีการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ การที่มีการทำโครงการดังกล่าวจะยิ่งสร้างความเสียหายที่ประชาชนเคยได้รับจากการดำเนินโครงการต่างๆ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้มากยิ่งขึ้น

นางสาวทรรษา อมาตยกุล ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ และนายรัชชชัย นภาศักดิ์ศรี พยานฝ่ายผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ ให้ถ้อยคำประกอบคำชี้แจงเป็นหนังสือต่อศาล สรุปได้ว่า การจัดทำโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้จัดทำตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของกฎหมายทุกประการ โดยมีการจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีที่ดินตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการทุกภาคส่วน มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายเพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับ

/การปฏิบัติ...

การปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ แล้ว โดยในการดำเนินการมีการขออนุญาตจากเจ้าท่าเพื่อก่อสร้าง
 สิ่งล่วงล้ำลำน้ำและได้รับความยินยอมจากเจ้าของที่ดินเอกชนติดต่อโดยตลอดแนวโครงการ
 ช่วงที่ ๑ และช่วงที่ ๓ แล้ว และสิ่งล่วงล้ำลำน้ำเป็นสาธารณูปโภคที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
 นอกจากนี้ เป็นโครงการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มอบหมายให้
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ดำเนินการ สำหรับทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความกว้างประมาณ
 ๖ - ๑๐.๐๐ เมตร บางช่วงจะมีเสาสองต้นปักลงไปใต้มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยจะมีการปรับปรุง
 ทำเทียบเรือ ที่จอดเรือ ให้ประชาชนยังคงสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ไม่เป็นการขัดขวาง
 การใช้ประโยชน์ของประชาชนในการสัญจรในแม่น้ำแต่อย่างใด และในส่วนของรูปแบบและ
 โครงสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีการก่อสร้างไม่สูงกว่าระดับของแนวเขื่อนกันแม่น้ำ
 ประชาชนที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำและอยู่ในแม่น้ำยังคงมองเห็นทัศนียภาพของแม่น้ำและชุมชน
 ริมแม่น้ำได้เช่นเดิม ในส่วนของฝั่งเมืองนั้น เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เห็นว่า เป็นกฎหมาย
 ที่จำกัดสิทธิในที่ดินของประชาชนที่มีที่ดินตั้งอยู่ริมแม่น้ำ มิได้จำกัดการใช้ประโยชน์ในแม่น้ำ
 เจ้าพระยาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ด้วย จึงสามารถก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้โดยไม่ขัด
 ต่อกฎหมายว่าด้วยผังเมือง สำหรับการขออนุญาตต่อเจ้าท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้แนบ
 หนังสือแสดงความยินยอมของผู้มีที่ดินติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาประกอบการพิจารณาแล้ว
 สำหรับที่ดินบางแปลงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำบริเวณที่ดินและเจ้าของที่ดิน
 ให้ความยินยอมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะไม่ต้องดำเนินการขอความยินยอมอีก ส่วนการรับฟัง
 ผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำนั้น เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓
 (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๕ มิได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
 ก่อนแต่อย่างใด และทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นการก่อสร้างเพื่อประโยชน์ของทางราชการ
 จึงเป็นสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่เจ้าท่าสามารถอนุญาตได้ ส่วนการก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา
 ได้สร้างขึ้นมาเพื่อเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่งของประชาชน โดยจะมีการทำทางเชื่อมกับ
 ชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาให้สามารถเข้าถึงแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างทั่วถึง และ
 ใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ซึ่งจะมีการจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัย ความสะอาดให้แก่
 ประชาชนด้วย สำหรับเรื่องการจัดระเบียบจะมีระบบจัดเก็บขยะบริเวณริมแม่น้ำ ส่วนผู้ที่มีเรือจอด
 อยู่ริมแม่น้ำจะจัดให้มีสถานที่จอดเรือให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น สำหรับการก่อสร้างทางเดิน

ริมแม่น้ำ...

ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นหนึ่งในโครงการที่สร้างขึ้นพร้อมกับแผนงานในการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ หากศาลมีคำสั่งห้ามดำเนินโครงการจะส่งผลกระทบต่อการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมที่ล่วงเลยระยะเวลาหลายปีแล้ว ขณะนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมีได้มีการอนุมัติวิธีการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนรัฐบาลแต่อย่างใด เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรเพิ่งผ่านร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย อย่างไรก็ตามภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยน่าจะอนุมัติให้มีการจัดจ้างให้ผู้สนใจดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าเสนอราคาต่อไป การก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาถือเป็นหัวใจสำคัญของแผนงานทั้ง ๑๒ แผนงาน หากศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ดำเนินโครงการจะส่งผลกระทบต่อการจัดทำโครงการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทั้งหมด กระทั่งต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔

ศาลได้ตรวจพิจารณาคำฟ้อง คำขอให้ศาลกำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา ข้อเท็จจริงที่ได้ในชั้นได้สวน พยานหลักฐานต่างๆ ในสำนวนคดี รวมทั้งได้พิจารณาทบทวนกฎหมายและกฎที่สำคัญประกอบแล้ว

โดยที่โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่พิพาทแบ่งแผนการพัฒนาออกเป็น ๑๒ แผนงาน ได้แก่ ๑. แผนงานทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา ๒. แผนงานปรับปรุงภูมิทัศน์เขื่อน (๓) แผนงานพัฒนาท่าเรือ ๔. แผนงานพัฒนาศาลาท่าน้ำ ๕. แผนงานพัฒนาพื้นที่บริการสาธารณะ ๖. แผนงานพัฒนาเส้นทางรถเข้าถึงพื้นที่ ๗. แผนงานปรับปรุงพื้นที่แนวคูคลองประวัติศาสตร์ ๘. แผนงานพัฒนาพื้นที่ชุมชน ๙. แผนการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ศาสนสถาน ๑๐. แผนงานการพัฒนาพื้นที่นันทนาการและสวนสาธารณะริมน้ำ ๑๑. แผนงานพัฒนาจุดหมายตาริมแม่น้ำเจ้าพระยา และ ๑๒. แผนงานพัฒนาสะพานคนเดิน ซึ่งเมื่อได้พิจารณาคำฟ้องประกอบถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และในฐานะผู้แทนของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ถึงที่ ๑๒ ได้ความว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีความประสงค์ให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแผนงานที่ ๑ ในจำนวน ๑๒ แผนงานของโครงการดังกล่าวกรณีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในชั้นนี้ว่า มีเหตุสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวโดยสั่งให้ระงับการดำเนินการตามแผนงานที่ ๑ คือ แผนงานทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา ไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาหรือไม่

/พิเคราะห์...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลปกครองเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี ไม่ว่าจะมีการร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด วรรคสอง บัญญัติว่า การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐประกอบด้วย ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๗ กำหนดว่า ให้นำความในลักษณะ ๑ ของภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำขอ เจื่อนไขในการออกคำสั่งของศาลและผลของคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองอย่างใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา หรือวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาโดยอนุโลม เท่าที่สภาพของเรื่องจะเปิดช่องให้กระทำได้ และโดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้และหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในคดีอื่นๆ นอกจากคดีโมโนสแเรโจทก์ชอบที่จะยื่นต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องหรือในเวลาใด ๆ ก่อนพิพากษา ซึ่งคำขอฝ่ายเดียว ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งภายในบังคับแห่งเจื่อนไขซึ่งจะกล่าวต่อไป เพื่อจัดให้มีวิธีคุ้มครองใดๆ ดังต่อไปนี้ (๑) ... (๒) ให้ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญาหรือการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง หรือมีคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่โจทก์อาจได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของจำเลย หรือมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยโอน ขาย ยักย้ายหรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลย หรือมีคำสั่งให้หยุดหรือป้องกันการเปลื้องไปเปล่าหรือการบอบสลายซึ่งทรัพย์สินดังกล่าว ทั้งนี้ จนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ... มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการพิจารณาอนุญาตตามคำขอที่ยื่นไว้ตามมาตรา ๒๕๔ ต้องให้เป็นที่น่าพอใจของศาลว่า คำฟ้องมีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีคุ้มครองตามที่ขอนั้นมาใช้ได้ตามหลักเกณฑ์

/ดังต่อไปนี้...

ดังต่อไปนี้ (๑) ... (๒) ในกรณีที่ยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๒๕๔ (๒) ต้องให้เป็น
 ที่พอใจของศาลว่า (ก) จำเลยตั้งใจจะกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่งการละเมิด การผิดสัญญา
 หรือการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง (ข) โจทก์จะได้รับความเดือดร้อนเสียหายต่อไปเนื่องจาก
 การกระทำของจำเลย ... พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
 บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่งว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานคร
 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้... (๖) การจัดให้
 มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ... (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่
 พักผ่อนหย่อนใจ... (๒๗) หน้าที่อื่น ๆ ...ตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย... พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช
 ๒๔๕๖ บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่งว่า ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใด
 ล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำในน้ำ และใต้ น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็น
 ทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย
 หรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า วรรคสองว่า หลักเกณฑ์
 และวิธีการในการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยกฎกระทรวงดังกล่าว
 จะต้องระบุลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำที่พึงอนุญาตได้ไว้ให้ชัดเจนพร้อมทั้งระยะเวลา
 ที่จะต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จด้วย กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความ
 ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ กำหนดไว้ในข้อ ๑ ว่า
 ในกฎกระทรวงนี้ “ล่วงล้ำลำแม่น้ำ” หมายความว่า ล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำ
 ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชน
 ใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว ข้อ ๒
 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำ
 ให้ยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกรมเจ้าท่ากำหนด โดยระบุวัตถุประสงค์ในการใช้อาคารหรือ
 สิ่งอื่นใดที่ขออนุญาตพร้อมด้วยหลักฐานและเอกสาร ดังต่อไปนี้ (๑) ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน
 และภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือภาพถ่าย
 บัตรแสดงฐานะอย่างอื่นที่ออกโดยส่วนราชการ (๒) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์
 หรือเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินที่ติดต่อกับแม่น้ำ
 ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์

/ร่วมกัน...

ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว... ข้อ ๓ กำหนดว่า ผู้ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินที่ติดต่อกับแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว ข้อ ๔ กำหนดว่า ลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำที่พึงอนุญาตได้ มีดังต่อไปนี้ (๑) ท่าเทียบเรือ... (๒) สะพานปรับระดับ และโป๊ะเทียบเรือ... (๓) สะพานข้ามแม่น้ำหรือสะพานข้ามคลอง... (๔) ท่อหรือสายเคเบิล... (๕) เขื่อนกันน้ำเซาะ... (๖) คานเรือ... (๗) โรงสูบน้ำ... ข้อ ๕ กำหนดว่า เจ้าท่าอาจอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำที่ไม่มีลักษณะตามข้อกำหนดในข้อ ๔ เป็นการเฉพาะรายได้ และเมื่อเจ้าท่าได้อนุญาตแล้วให้ประกาศลักษณะของอาคารหรือลักษณะของการล่วงล้ำลำน้ำนั้นในราชกิจจานุเบกษา และให้ถือเป็นหลักเกณฑ์ในการอนุญาตต่อไปได้ ข้อ ๖ กำหนดว่า อาคารและการล่วงล้ำลำน้ำนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ และข้อ ๕ จะอนุญาตไม่ได้ เว้นแต่เป็นของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจและปลูกสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ข้อ ๗ กำหนดว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำ มีดังต่อไปนี้ (๑) ลักษณะหรือสภาพของอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำต้องไม่เป็นอันตรายต่อการเดินเรือ หรือทำให้ทางน้ำเปลี่ยนแปลงไป หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (๒) อาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำน้ำที่จะอนุญาตให้ปลูกสร้างได้ต้องมีลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำที่พึงอนุญาตได้ตามข้อ ๔ หรือข้อ ๕ ... (๔) การอนุญาตให้ใช้พื้นที่ล่วงล้ำลำน้ำ ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นและสมควรเฉพาะตามวัตถุประสงค์ในการใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ล่วงล้ำลำน้ำนั้น และ (๕) การอนุญาตให้ใช้พื้นที่ล่วงล้ำลำน้ำ ต้องไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง... (๒) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าหน้า ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย... มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาต

/จาก...

จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา ๓๙ ทวิ พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “ที่โล่ง” หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ว่างเป็นส่วนใหญ่ และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การใช้บังคับผังเมืองรวมให้กระทำโดยกฎกระทรวง และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๗ กฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดไว้ในข้อ ๓๘ วรรคหนึ่งว่า แผนผังแสดงที่โล่งพร้อมด้วยข้อกำหนด ได้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำรงรักษาที่โล่งไว้เพื่อสาธารณประโยชน์และสภาพแวดล้อมอันจะเป็นการรักษาสภาพภูมิทัศน์ที่ดีของชุมชน รวมทั้งเพื่อป้องกันปัญหาหน้าท่วม วรรคสองว่า ที่โล่งตามแผนผังแสดงที่โล่งทำยกกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปดังต่อไปนี้... (๒) ที่โล่งประเภท ล. ๒ และ ล. ๓ ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวเข้ม ให้เป็นที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณริมถนนและริมแม่น้ำและลำคลอง จำแนกเป็นบริเวณ ดังต่อไปนี้... (ข) ที่โล่งประเภท ล. ๓ เป็นที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณริมแม่น้ำและลำคลอง... ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ที่โล่งประเภท ล. ๒ และ ล. ๓ เป็นที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณริมถนนและริมแม่น้ำและลำคลอง ให้ใช้ประโยชน์ได้ ดังต่อไปนี้... (๒) ที่ดินซึ่งตั้งอยู่ริมแหล่งน้ำสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า ๑๐ เมตร ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า ๓ เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างตั้งแต่ ๑๐ เมตร ขึ้นไป ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า ๖ เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน รั้ว หรือกำแพง วรรคสอง กำหนดว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ หรือใต้น้ำของแหล่งน้ำสาธารณะ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน สะพาน ท่อ สายเคเบิล คานเรือ และโรงสูบน้ำ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อประโยชน์สาธารณะและต้องไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ในแหล่งน้ำสาธารณะร่วมกันของประชาชน

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้นประกอบกันแล้วจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มีความมุ่งหมายให้เจ้าทำเป็นผู้มีหน้าที่คุ้มครองดูแลรักษาแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติ

ในมาตรา ๑๑๗...

ในมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง ที่ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำในน้ำ และใต้ น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวก็ได้มีบทยกเว้นให้เจ้าท่ามีอำนาจในการอนุญาตให้มีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้ น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ โดยสิ่งล่วงล้ำที่เจ้าท่าจะพึงอนุญาตได้นั้น ถูกกำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ได้แก่ (๑) ท่าเทียบเรือ (๒) สะพานปรับระดับ และโป๊ะเทียบเรือ (๓) สะพานข้ามแม่น้ำหรือสะพานข้ามคลอง (๔) ท่อหรือสายเคเบิล (๕) เขื่อนกันน้ำเสาะ (๖) คานเรือ และ (๗) โรงสูบน้ำ และผู้ที่ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำลำแม่น้ำได้จะต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินที่ติดต่อกับแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน จากลักษณะของอาคารและสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำที่เจ้าท่าพึงอนุญาตได้ประกอบกับคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำดังกล่าวจะเห็นว่าเฉพาะผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือผู้มีสิทธิครอบครอง หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินที่ติดต่อกับแม่น้ำเท่านั้นที่จะมีสิทธิขออนุญาตต่อเจ้าท่าเพื่อก่อสร้างอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำตามมาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) และอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำที่เจ้าท่าจะพึงอนุญาตได้ จะต้องเป็นการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ล่วงล้ำลำแม่น้ำเท่าที่จำเป็นและสมควรเฉพาะตามวัตถุประสงค์ในการใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดที่ล่วงล้ำลำแม่น้ำเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งจะมีการสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยากว้างประมาณ ๖ - ๑๐ เมตร ยาวตลอดแนวแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง ระยะทางประมาณ ๕๗ กิโลเมตร ล่วงล้ำเข้าไปในแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อใช้เป็นทางสัญจรรองรับการเดินทางด้วยจักรยาน ชมทัศนียภาพ พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย อันเป็นการก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำเพื่อให้ประชาชนทั่วไปใช้ประโยชน์ร่วมกัน มิใช่การก่อสร้างล่วงล้ำลำแม่น้ำเพื่อประโยชน์ของทางราชการที่เจ้าท่าจะพึงอนุญาตได้ ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาดังกล่าว จึงน่าจะมีใช้อาคารหรือสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำที่เจ้าท่าจะพึงอนุญาตได้ตามมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง

/แห่ง...

แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ จะดำเนินโครงการพัฒนา ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาโดยการก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาจึงน่าจะเป็นการดำเนินการ ที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และตามรายงานผลการศึกษาโครงการ ศึกษาวิจัยมรดกเจ้าพระยาด้านโบราณคดี สํารวจมรดกวัฒนธรรมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่สะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า จัดทำโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สุธีรัตนภิรมย์ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้ศึกษามรดกวัฒนธรรมในพื้นที่ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่สะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า รวมระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร สรุปได้ว่า อัดลักษณะของวิถีบางกอก คือ บางกอกเป็นดินแดน ที่ประกอบไปด้วยผู้คนที่อยู่กับสายน้ำบนพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณธัญญาหาร พื้นที่ที่มีชุมชนหลายชาติต่างภาษาอาศัยอยู่ร่วมกัน ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ ให้การยอมรับว่ามีโบราณสถานขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อยู่ใกล้โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่สะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า มีจำนวน ๒๔ รายการ อันแสดงให้เห็น ถึงความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยาในฐานะที่เป็นเส้นทางการคมนาคมขนส่งทางน้ำของประชาชน ทั้งในอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน และเมื่อพิจารณาประกอบกับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมือง รวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ และรายการประกอบแผนผังที่โล่งทำยกกฎกระทรวงให้ใช้ บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่กำหนดให้ที่โล่งบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออก เริ่มต้นจากบริเวณที่แม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก จดแนวเขตผังเมืองรวม ด้านเหนือ ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดนนทบุรีไปทางทิศใต้ จนจดแนวเขตผังเมืองรวมด้านใต้ ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานคร กับจังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่โล่งหมายเลข ล.๓ - ๖ และที่โล่งที่อยู่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันตก เริ่มต้นจากบริเวณที่แม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกจดแนวเขตผังเมืองรวมด้านเหนือ ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดนนทบุรีไปทางทิศใต้จนจด แนวเขตผังเมืองรวมด้านใต้ ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่โล่งหมายเลข ล. ๓ - ๗ ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นสีเขียวเข้มให้เป็นที่โล่ง เพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมริมแม่น้ำและลำคลอง โดยกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม

/กรุงเทพ...

กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดการใช้ประโยชน์ที่โล่งประเภท ล.๓ ไว้ในข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง (๒) ว่า ที่ดินซึ่งตั้งอยู่ริมแหล่งน้ำสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า ๑๐ เมตร ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า ๓ เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างตั้งแต่ ๑๐ เมตร ขึ้นไป ให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า ๖ เมตร เว้นแต่เป็นการก่อสร้างเพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน รั้ว หรือกำแพง และวรรคสอง กำหนดว่า การใช้ประโยชน์ที่ดิน ล่วงล้ำเข้าไปเหนือหน้า ใหน้า หรือใต้หน้าของแหล่งน้ำสาธารณะ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน สะพาน ท่อ สายเคเบิล คานเรือ และโรงสูบน้ำ สำหรับการ ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อประโยชน์สาธารณะและต้องไม่กระทบ ต่อการใช้ประโยชน์ในแหล่งน้ำสาธารณะร่วมกันของประชาชน จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อจำกัดการใช้สิทธิในที่ดินของเจ้าของที่ดินที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยกำหนดให้เจ้าของที่ดินซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาจะต้องจัดให้มีที่ว่างเพื่อปลูกต้นไม้ตามแนวขนานกับริมแม่น้ำเจ้าพระยาไม่น้อยกว่า ๖ เมตร แม้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะเป็นการกำหนดข้อห้ามในการใช้สิทธิของเจ้าของที่ดินที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่ได้ห้ามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ ตั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ กล่าวอ้าง เนื่องจากเป็นการก่อสร้างในแม่น้ำเจ้าพระยา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในวรรคสองของข้อ ๔๐ ของกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นบทบัญญัติ กำหนดให้สิทธิของเจ้าของที่ดินที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแหล่งน้ำสาธารณะว่าสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินล่วงล้ำเข้าไปเหนือหน้า ใหน้า หรือใต้หน้า ของแหล่งน้ำสาธารณะ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ การสาธารณูปโภค เชื้อน สะพาน ท่อ สายเคเบิล คานเรือ และโรงสูบน้ำ อันเป็นการจำกัดการใช้ประโยชน์แม่น้ำเจ้าพระยาเช่นเดียวกันกับที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เมื่อการก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ เป็นการก่อสร้างที่มีขนาดทางเดินกว้างประมาณ ๖ – ๑๐ เมตร ส่วนใหญ่จะมีเสาสองต้นปักลงไปใต้มแม่น้ำเจ้าพระยา รวมระยะทาง ๕๗ กิโลเมตร และเป็นการที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่งในลักษณะเป็นสะพานยกสูงเหนือระดับน้ำท่วมสูงสุดและใช้เป็นเส้นทางสัญจรรองรับการเดินทางด้วยจักรยาน

/ชมทัศนี...

ชมทัศนียภาพ พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย ไม่ใช่การใช้ประโยชน์ที่ดินล่งล้ำเข้าไปในแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อการคมนาคมและขนส่งทางน้ำ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง สำหรับกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ กล่าวอ้างว่า โครงการดังกล่าวเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะนั้น เห็นว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะจะต้องเป็นการกระทำเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ในแหล่งน้ำสาธารณะร่วมกันของประชาชน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยามีระยะทางรวมทั้งสิ้น ๕๗ กิโลเมตร ตลอดแนวแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง ซึ่งถือเป็นโครงการขนาดใหญ่ และจะมีการก่อสร้างทางเดินมีความกว้างประมาณ ๖ - ๑๐ เมตร ส่วนใหญ่จะมีเสาสองต้นปักลงไปแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากจะมีผลกระทบต่อเจ้าของที่ดินที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาแล้วยังมีผลกระทบต่อการเดินทางเรือในแม่น้ำเจ้าพระยาด้วย ดังจะเห็นได้จากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ ว่า โครงการจะส่งผลให้เกิดความแออัดของการจราจรเนื่องจากสิ่งปลูกสร้างล่งล้ำไปในแม่น้ำ ๒๗ เมตร ทุกระยะ ๑๖๘ เมตร (ค่าเฉลี่ย) ทำให้พื้นที่เดินเรือหายไปร้อยละ ๑๘.๘ กลุ่มเรือเล็กที่ปกติเดินชดดลิ่งได้รับผลกระทบมากที่สุด เพราะต้องเปลี่ยนมาเดินเรือห่างดลิ่งมีผลให้เรือกลุ่มอื่นต้องเดินด้วยความระมัดระวังและต้องลดความเร็ว การดำเนินการก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาจึงน่าจะขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองด้วย นอกจากนี้ ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาหากพิจารณาถึงสภาพโครงสร้างของทางเดินที่มีความกว้างประมาณ ๖ ถึง ๑๐ เมตร และจะมีเสาสองต้นปักลงไปแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อรองรับโครงสร้างของทางเดินขนานทางเดินไปตลอดแนวทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา และเมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นทางสัญจรรองรับการเดินทางด้วยจักรยาน ชมทัศนียภาพ พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาดังกล่าวจึงอยู่ในความหมายของคำว่าอาคารตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แม้จะเป็นความจริงว่าทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นอาคารที่สร้างขึ้นใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งไม่ต้องขออนุญาตก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๑ (๒) ก็ตาม แต่การดำเนินการเกี่ยวกับอาคารดังกล่าวจะต้องมีการแจ้งและส่งแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง

/จำนวน...

จำนวนสองชุด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนต้องถูกต้อง และเป็นไปตามกฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น และหรือประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าการดำเนินการสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว การดำเนินการสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาจึงน่าจะเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารอีกส่วนหนึ่งด้วย ดังนั้น คดีจึงมีมูลว่าการดำเนินการก่อสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า หลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้มีการจัดจ้างในการดำเนินโครงการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยสำนักการโยธา ได้ทำสัญญาจ้างเลขที่ สนย.๒๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จ้างกลุ่มสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังและมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษางานจ้างที่ปรึกษา สำรวจ ออกแบบ และจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะเวลาดำเนินการ ๒๑๐ วัน เริ่มปฏิบัติงานเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙ สิ้นสุดสัญญา เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ วงเงิน ๑๑๙,๕๑๓,๐๐๐ บาท และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดค่าช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มีปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน รวมทั้งมีการอนุมัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว หลังจากนั้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มีคำสั่งที่ ๑๓๕๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดเงินช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมา คณะกรรมการมีการสำรวจสิ่งปลูกสร้างรुक้าแม่น้ำเจ้าพระยาในพื้นที่โครงการจำนวน ๒๘๒ รายการ ในจำนวนนี้เป็นบ้านของประชาชนที่ต้องรื้อย้ายจำนวน ๒๗๒ หลัง ปัจจุบันประชาชนที่ปลูกสร้างรुक้าแม่น้ำเจ้าพระยาในโครงการจากสะพานพระราม ๗ ถึงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ได้รื้อย้ายบ้านเรือนออกจากแนวโครงการแล้วจำนวน ๑๗๑ หลัง และจ่ายเงินช่วยเหลือแล้วจำนวน ๖๘,๖๐๒,๘๔๕.๕๐ บาท คงเหลือบ้านที่จะต้องรื้อย้ายอีกจำนวน ๑๐๑ หลัง และสิ่งปลูกสร้างอีก ๑๐ รายการ โดยจะรื้อย้ายบ้านทั้งหมดเมื่อสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงการพัฒนาสังคม

/และ...

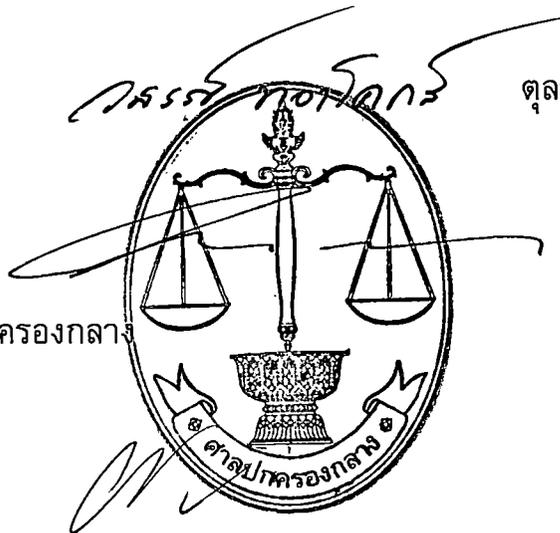
และความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการก่อสร้างบ้านมั่นคงแล้วเสร็จ และขณะนี้อยู่ระหว่าง การพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการอนุมัติวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ตั้งใจที่จะกระทำต่อไปซึ่งการละเมิด หรือการกระทำที่ถูกร้อง ประกอบกับ การสร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งสองฝั่งในลักษณะเป็นสะพานยกสูงเหนือระดับน้ำท่วมสูงสุดและใช้เป็นเส้นทางสัญจรรองรับ การเดินทางด้วยจักรยาน ชมทัศนียภาพ พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย ซึ่งประชาชนสามารถ เข้าถึงบริการสาธารณะดังกล่าวที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จัดให้มีขึ้นอยู่แล้ว การที่ศาลมีคำสั่งห้ามไม่ให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเฉพาะในส่วนของแผนงาน ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแผนงานที่ ๑ ในจำนวน ๑๒ แผนงาน จึงมิได้เป็นผลกระทบ ต่อการจัดทำบริการสาธารณะของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แต่อย่างใด ในชั้นนี้จึงเห็นสมควรมีคำสั่ง ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเฉพาะในส่วนของ แผนงานที่ ๑ คือ ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา ไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา หรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น และยกคำขอให้ศาลเผชิญสืบของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง

จึงมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ดำเนินโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เฉพาะในส่วนของแผนงานที่ ๑ คือ ทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา ไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวจนกว่า ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น และยกคำขอให้ศาลเผชิญสืบของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง

นายวสุวรรค์ ทองโคกสี
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นายนิทัศน์ จุ้ยწყ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายยงยุทธ อนุกุล
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

